

Nový občanský zákoník už je účinný. Revoluce v dědictví

Jak se od ledna mění závěť? Co přináší nově zavedený odkaz či dědická smlouva a jak se vyhnout tomu, abyste jako dědici nezodpovídali za všechny zůstavitelovy dluhy? S přehledem hlavních novinek týkajících se dědictví vás seznámíme v prvním díle našeho seriálu o novém občanském zákoníku.

Závěť zohledňující přání

Nový zákoník dává zůstaviteli mnohem víc svobody a umožňuje mu připojovat k závěti různé podmínky a příkazy, například že syn bude dědit pouze, pokud dostuduje vysokou školu, postará se o psa nebo věnuje část dědictví na charitu. Když dědic podmínku nesplní, dědictví nenabude. Nepřihlíželo by se ovšem k podmínkám, které dědice úmyslně příliš obtěžují nebo ho nabádají k svatbě či rozvodu s určitou osobou.

Příklad: Pokud by například pan Václav do závěti napsal, že dědictví získá jeho dcera, pokud se postará o Václavova psa, pak by bylo vše v pořádku. Kdyby byla ale podmínkou péče o smečku bernardýně, které si Václav pořídil těsně před smrtí, aby se pomstil dceři za to, že vede bohémský život, k podmínce by se nepřihlíželo.

Veronika Ryšávková

v domě, o který se bude starat, a na oplátku si může být jistý tím, že bude dům po smrti otce jeho.

Odkaz

Také odkaz je v našem právu nový. Zůstavitel ho ocení v případech, kdy bude chtít někomu zanechat jen určitou věc na památku. Ten, komu bude taková věc náležet, nebude dědicem, takže nebude muset postupovat mnohdy zdlouhavé dědické řízení a především pak nebude odpovědný za případné zůstavitelovy dluhy.

Příklad: Pan Petr chce svůj majetek odkázat dětem, pouze sbírku hudebních nástrojů by rád věnoval svému kamarádovi Jiřímu, se kterým hrál celý život v kapele. Zatímco děti ke sbírce nemají žádný vztah a nástroje by prodaly, Petřův kamarád si jí bude vážit a dál ji rozšiřovat. Petr proto ke sbírce nástrojů zřídí odkaz Jiřímu.

Odpovědnost za zůstavitelovy dluhy

Nově na dědice přechází povinnost splatit dluhy zůstavitele i nad rozsah nabytého dědictví. Pokud se ovšem věřiteli podaří prokázat, že dědic nějaký majetek zůstavitele zatajil a vzal si jej mimo dědictví, bude muset dědic uhradit všechny zůstavitelovy dluhy.

Příklad: Paní Eva zdědila po manželovi dům a další ma-

Potřebujete napsat kupní, darovací nebo dědickou smlouvu podle nového zákoníku?

Advokátní kancelář Korbel, Tuháček & partneři, s.r.o.
Převrátilská 330, 390 01 Tábor
AKKT tel. 381 254 903-4
post@akkt.cz
www.akkt.cz

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KORBEL, TUHÁČEK & PARTNEŘI, S.R.O.

jetek celkem za 2 miliony a dluhy za neúspěšné podnikání ve výši 3 milionů. Eva sice učinila tzv. výhradu soupisu, aby splatila jen 2 miliony, úmyslně ale zatajila zděděný obraz za 500 tisíc. V takovém případě by věřitelé mohli její počínání napadnout a domáhat se zaplacení celého dluhu.

lován důvod vydědění spočívající v zadluženosti a marnotratnosti, který je veden obavou, že se nepodaří zachovat rodinný majetek do budoucna. Nově také není třeba důvody pro vydědění uvádět, stačí je jen prokázat.

Menší podíly pro nepominutelné dědice

Nepominutelnými dědici jsou děti zůstavitele, a pokud nejsou, tak jejich děti. Nově nezletilé dítě musí dostat alespoň tři čtvrtiny svého zákonného podílu, zletilé dítě pak čtvrtinu takového podílu.

Zřeknutí se dědictví

Nově se lze dědictví zříci ještě za života zůstavitele. Praktické to bude například v situaci, kdy rodiče obdarují jednoho potomka již za života a ten se pak bude moci předem zříci zbytku dědictví ve prospěch těch, co ještě nic nedostali.

Kdo bude dohlížet na splnění podmínek stanovených v závěti?

Budou to jednak zákonní dědici, které to bude zajímat hlavně proto, že by v případě nesplnění podmínky připadlo dědictví jim. Zůstavitel si také může určit vykonavatele závěti. V případě sporu bude rozhodovat soud.

Další novinky Rozšíření počtu dědických tříd

Rozšiřuje se počet příbuzných, kterým majetek případně ze zákona před státem. Pokud nedědí děti, rodiče či sourozenci, od ledna můžou majetek zdědit například i sestřenice a bratrance zůstavitele a teprve při jejich absenci by dědictví připadlo státu.

Dědit může i náhradník

Zůstavitel může už za života povolat náhradního dědice pro případ, že se původní dědic nedožil dědictví, nebo ho z nějakého důvodu nenabyl (například dědictví odmítne nebo nebude způsobilý dědit).

Vydědění

Pro vydědění platí obdobné podmínky jako dopsud. Nově lze ale vydědit za spáchání jak úmyslného, tak i nedbalostního trestného činu – podmínkou pouze bude, že okolnosti musí svědčit o zvrhlé povaze pachatele. Zcela nově je také formu-

Co má člověk udělat, když už nechce, aby sepsaná závěť platila?

Bud' napíše novou závěť, čímž se automaticky zruší ta starší. Když jinou závěť pořizovat nechce, tak tu původní odvolá. Pak se bude dědit podle zákona.

Vzdání se dědictví

Dědic i nadále může po smrti zůstavitele dědictví v zákonné lhůtě odmítnout, když bude kvůli dluhům jeho přijetí nevýhodné. Nově se dědic může navíc dědictví i vzdát, a to ve prospěch jiného dědice.

Veronika Ryšávková
(autorka je vedoucí pražské pobočky advokátní kanceláře Korbel, Tuháček a Partneři, působí v Komisi pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ČR)

Bude zděděný majetek patřit do společného jmění manželů, nebo bude náležet jen dědici?

Majetek získaný dědicem zůstane ve výhradním vlastnictví toho z manželů, který ho zdědil, pokud sám zůstavitel neurčí něco jiného.

Dědická smlouva

Dědická smlouva je úplnou novinkou. Na rozdíl od závěti obsahující jednostranné přání zůstavitele, je dvoustranným ujednáním mezi dědicem a zůstavitelem. Její sepsání by mělo být pro obě strany výhodné: zůstavitel může na základě dědické smlouvy získat ještě za života nějakou protihodnotu (třeba finanční přílepení nebo péči) a dědic si zase může být jistý, že slíbený majetek skutečně dostane.

Příklad: Důchodce pan Starý žije v domě se svým synem a jeho rodinou. Ze svého důchodu už ale režii domu neutáhne a ubývají mu i síly na údržbu domu. Sepíše proto se synem dědickou smlouvu. Syn se v ní zaváže, že bude o tatínka do konce života pečovat a nechá ho dožít